

MAGYAR KURI

■ Bétsből, Kedden, October' 27-dikén 1818.

Német Szövetség.

Ezen Szövetség követjei' gyűlésének utóbbi ülése, melly az 51-dik, nevezetes vala azért, hogy az a' katonai Biztosság, melyre ezen birodalom' hadi erejének kidolgozása bizattatott vala, a' maga munkáját a' gyűlés' elejébe terjesztette, X Szakaszokban és 114 Tzikkelyekben. Az egész Szövetség' hadi serege a' népnek egész számához képpent 100 per Centre tétetett, az az, hogy minden 100 lakosok között 1 ember tartozék katona lenni. Eszzerént, minthogy a' Szövetség 30,094,050 lakosokból áll, az armádája teszen 300,943 embert. A' tartalék fél ennyire határozottatott. Mihelyest az egész armáda kiáll, ekkor a' Szövetségnek minden tagjai lábra állítani tartoznak tartalék tsapatjaikat, de ezek mind addig a' magok tartományaikban maradnak, míg az armádához ki nem hivattatnak, 's tsak ekkor és nem elébb adattatnak a' Szövetség' fő vezére alá. A' tartalék' $\frac{2}{3}$ -mad részének kell az armáda' erőssítésére készen állani; $\frac{1}{3}$ -mad része a' Regimentek' törzsökeit teszi ottben, új tartalék tsapatok' gyűjtésére. Ha még ennél is nagyobb erő kívántatik, erről a' Szövetségi gyűlés különös határozást tenni köteleztetik. Minden tag mindenkor készen tartani tartozik a' maga részét. A' lovasság $\frac{1}{6}$ részét teszi a' gyalogságnak. A' Nehéz lovasság tsak $\frac{1}{3}$ -mad rész, a' többi Könnyű Lovasság leszen. Minden ezer emberekre két ágyuk számláltatnak. Otthon is annyi ágyut tartoz-

zik minden tag (minden szövetségi Státus) tartani a' maga fegyveres házában, hogy kiállittandó tartalék tsapatjaihoz meghatározott számú ágyut adhasson, 's ennekfelette magazinumában is maradjon legalább minden ezer emberre 1 ágyuja. Az ágyuzók' száma a' kotsisokat is oda számlálván, minden ágyuhoz 31 emberre határozottatott. A' sántz 's hídsinálók (Pontonnierek's Pionierek) az armádának század, a' Vadászok és Stutzosok a' gyalogságnak huszad részét tehetik. Fegyveres felkelőnép (*Landsturm*) nem tartozik ezen armádaelintezéshez. Azok a' nagyobb Státusok, mellyeknek seregeik magok tesznek Szakasz-armádát, nem tsatolhatják a' magokéhoz más Szövetségi tagoknak tsapatjaikat. Az egész szövetség' armádája áll hét nem elegy, és három Elegy Szakasz-armádákból. (Azok között állitnak: hármat *Austria*, hármat Pruszszia, egygyet Bavaria. A' három Elegyeseket a' több apró Státusok állitják; mint alább a' laistrom mutatja). A' Szakasz-armádáknak nints egyéb nevek, tsak I. II. III. 's a' többi X-zig; 's feloszlanak Osztályokra, Brigadákra, Regimentekre, Batalionokra, Kompániákra, Svadronokra, és Batteriákra. Egy Szakasz-armádában lenni kell legalább két Osztálynak, egy Osztályban legalább 10,000, egy Brigadában 3200, egy Batalionban 800 embernek. Egy Lovas Regiment legalább 4 Svadronból, egy Svadron, és egy Kompánia, leg alább 150 emberekből állanak. Egy Batteriát tesznek 6—8 ágyuk. Az Elegy Szakasz-ár-

mádák 's Osztályok egygyütt igazítják-el, miként állithassák-ki, számjokhoz mérsékelteve, tsapatjaikat. A' hol meg nem egygyezhetnek, ott a' Szövetségi gyűlés tesz' határozást. A' Szövetség' armádájának fő vezérét mindenkor a' Szövetségi szorosabb gyűlés nevezi-ki, akkor: midőn a' Szövetség valamelly haddal fenyegettetik, vagy mikor valamelly hadakozásban részesülni kell, vagy pedig fegyveres neutralitásnak tartása végett, armádáját vagy armádájának egyrészét összegyűjteni kénytelenítettik. Az ő hivatala azonnal megszűnik, mihelyest a' békeség elkövetkezik. Melléje Helytartó Generálist is választ a' Szövetségi gyűlés, hogy a' környülállás kívánván, akár mikor eléállhasson a' fő vezér' helyébe. Új fő vezér választatván, a' Helytartó Generális azonnal vissza lépik előbbeni állapotjára. A' fő vezérnek jussa van, hogy General-Kvartélymestert, Dirigens Gen. Adjutánst, Gen. Auditort 's Dirigens Orvost, 's maga mellé Generál-Stábot nevezzen. Az armádánál való politziának fenntartására lovas strázsák állittatnak-fel, oly mérséklés szerént, hogy minden 100 lovas katoná közzül két illy strázsá állittatik.

* *

A' Német Szövetség' oltalmazására rendeltetett várakat a' mi illeti, *Landaun*. *Luxemburgon*, és *Moguntzián* kívül, mellyek a' Státusok' kötések által már külömben is a' Német Szövetség' váraikká rendeltetett, mostanában Ulm is első rangú erősséggé 's nagy fegyvertárházzá határoztatik, 's felépittetésére 20 millió Frankok fordittatnak. *Germersheimnál*, vagy közel-hozzá, a' hol a' hely legalkalmatosabbnak fog találtatni, kettős hidoltalmazó sántzok épittetnek 's ezekre 15 millió Frankok fordittatnak. Egy Biztosság neveztetik-ki, melynek még két helyeket kell kiválasztani, két hasonló erősségeknek épittetés-

sekre, a' Német Szövetség dél-enyészeti vidékeinek védelmeztetésesekre. E' vág-re egy helyen *Rastadt* vagy *Donauescingen*, a' másik helyen pedig *Luxemburg* és *Landau* között *Homburg* jóvalltatnak.

Morva Ország:

Koronánkörököse' *Ferdinandus* ő Cs. Fő Hertzegsége' *Brünnbe* való foglalatokodásainak leírása (*folytatás:*)

Későbbi levelében azt írja a' *Brünni* újság, hogy az *Obeliskus'* jobb lapján lévő irás nem úgy van, mint előbb írta ('s utánna mi is irtuk vala, hanem így:

Seinen

Beharrlichen Bundesgenossen.

* *

A' fundamentumkö' letétetődéséről szolló irásnak, mellyet ő Cs. Fő Hertzegsége, neve' aláírásával megerössített, magyarul ez az értelme: —“

„A' Kristus' születése után ezer nyoltz száz tizennyoltzadik esztendőben Oktober hónapnak 4-dik napján, a' *Franzensbergen* azon *Obeliskus'* fundamentum-kövét, mellyet az atyafiságosan egygyesült *Morva* és *Slézia* tartományok, *Országok'* szeretett *Attyának I. Ferentz*-nek 's a' vitéz armádának, a' szeretetnek, hűségnek, 's háládatosságnak a' mostani 's jövendő világ előtt szolgálendő örökös emlékezetoszlopul emeltek, ő Császári Fő Hertzegsége *Ferdinandus* Koronörökös tulajdon maga személlyesen, a' Cs. K. Felség' Helybehagyásával, a' két tartomány' Rendjeinek, Cs. K. Titkos Tanácsosoknak 's *Camerariusoknak*, Cs. K. Generálisoknak, Stábális és Főtiszteknek, a' *Dicasterialis* Tanácsosoknak, Fő Város' *Brünn* Magistrátusának, és több ezer özszesereglett nézőknek jelenlétében, letette, 's ezt a' mind két tartomá-

nyokra, különösen pedig ezen fő városra nézve ily nevezetes Aktát nevének tulajdon kezével való aláírása által elfelejtetetlen jeléül megerősíteni méltóztatott.

Brünnben a' Franczensbergben.

* * *

Említettük, hogy a' midőn a' Kormányozó úr, ő Cs. Fő Hertzegségét megkérte, hogy ezen fundamentumkőnek letevését munkába venni méltóztatna, Beszédet intézett ő Cs. Fő Hertzegségéhez, 's arra a' Cs. Fő Hertzeg kegyesen felelni méltóztatott. Ezen feleletet ekképpen fordíthatjuk magyarra: —“

„Nagyon megtiszteltetem az által, hogy Császár ő Felsége az én Uram Atyám reám bizta azt, hogy azon innepi pompán nevében jelen legyek, melynek célja ily szép és ily nemes. Kedves kötelességemnek fogom tartani, hogy azon jó hajlandóságot, melyről az Ur előttem a' Rendek' 's az egész tartomány' nevében nyilatkoztatást teszen, Császár ő Felségének az én Uram Atyámnak megjelentsem, 's hogy ezt ő Felsége kegyelmesen fogja venni, erről az Urat előre is bizonyossá tehetem. Gyönyörködve kezembe veszem azon műszereket, mellyeket avvégre ide nyujt az Ur, hogy egy ily nevezetes emlékezetoszlopnak talpkövévé letegyek. Én ezen innepi pompának emlékezetét mindenkor szívemben fogom tartani.“

* * *

„Oktober' 5-dikén (így folytatja ezen betses tárgyakról való tudósításait a' Brünni újság) az éssős kedvetlen idővel se' gondolván a' Cs. Fő Hertzeg, az új kaszármának. a' Spielbergnek, az ottlévő büntető háznak, a' betegek, talált gyermekek, szülők, és árvák' közönséges házának, 's az *Offerman* jó hirben névben lévő posztó és Merino-gyapj-fabrikájának megnézésére menni méltóztatott ő Cs. Fő Hertzegsége, a' melly utolsóban kiváltképpen arra az Angliában ké-

szült gőzmasinára' méltóztatott fordítani figyelmét, melly ezen fábrikához tartozik. Innét az úgynevezett Augartenbe, a' b. e' József Császár' ezen egygyik hahatatlan emlékezetmivének megszemlélésére ment: hanem a' kertet meg nem járhatván, egyenesen azon szalánál szalottki hintójából, a' hol a' *Brünni* polgárság' adakozásából az invalidusok' 's a' Lindenau Regimentjebéli gyermekek megvendégeltettek, 's eppen ebédnél ültek. Itt kegyes lebotsátkozással való részesülését bizonyítván 's néhány öreg katonákkal míg az ő életjebéli történeteikről való kérdezősködésbe is egész szívesseggel belcereszkedvén, innen szállására ment 's maga is ebédhez ült, mellyen Brünn városa' nevezetesebb papi, polgári, és katona személyeinek, jelen lenni szerentséjek volt. Délután a' Cs. K. fő Kommandó épületét, a' Lettmayer igen nevezetes bőr (tsáva) fábrikáját, 's a' Franczenbergot látogatta-meg, a' honnét Brünnnek külső városait 's gazdasági dékeit gyönyörűséggel lehet szemlélni. Estve a' Kormányozó úr által adatottbált tisztelte-meg jelenlétével.

„Oktober' 6-dikán, elébb a' piatzra kiállított örző seregnak mustráját tartatván. azután kísérvével 's a' Kommandirozó Urral egyetemben Olmütz felé útnak indult, 's mentében lóra ülven az úgynevezett Schurania' halmáról az Austerlitz-i nevezetes ütközet' helyét körül nézte. *Olmütz*be délutáni 5 órakor ágyu' durrogása közben ment-be. Estvére a' város szépen megvilágosított, mellyel legkülönösebben kimutattak magokat az Exjesuita-kaszárma, 's a' kerületi tisztség' és a' városi Taháts' házaik. Mind ezeket szekérben ülve szemlélgette-meg a' Cs. Fő Hertzeg. —

„Okt. 7-dikén reggel elébb egy kis mezei tsatázási, azután ágyuzási gyakorlat mutatott az Olmitzi örző sereg; 's azután az erősséghez tartozó földalattva-

ló 's egyéb épületeket nézegetvén - meg, mindezek után a' városiakközzül való nevezetesebb hivatalosokkal 52 személyekre terített asztal mellé ebédhez ülni méltóztatott ő Cs. Fő Hertzegsége. Ebéd után ismét külömbkülömb tárgyaknak megnézegetésével töltvén idejét, estve a' városi theátrumot, Casinát, tisztelte-meg jelenlétevel, a' hol muzsikai időtöltés volt. — 8-dikban reggel, minekutánna elébb a' Püspöki templomban tsendes misét halgatott 's az abban találtató kintset megszemlélte volna, utját *Cremsier* felé folytatta, hol az Érséki lakhelyen Cardinális Hertzeg *Trautmansdorf* ő Eminentziája, a' *Cremsieri Collegium* Káptalan, a' számos nemesség, 's a' polgári és katona tisztek által tiszteltetett a' hintaja ajtajánál. Az Udvarlók-nak bemutatattása után a' Cardinális ő Eminentziájánál, hol 90 személyekre vala asztal felterítettve, ebédhez ülni, onnét ebéd után a' Hertzegi szép kertbe menni, az abban találtató híres vízi mesterségeket, szökőkutakat, 's virágházakat megnézegetni méltóztatott a' Cs. Fő Hertzeg. A' város estvére szépen kivilágoztatott, mellyet külömbkülömb által látszó figurák diszesítettek, 's mind ezeket néhány szekerekben, *Rudolph* ő Cs. Fő Hertzegségével egyetemben, ki most éppen itt volt, megnézegetni méltóztatott a' Felséges vendégek.

„Oktober' 9-dikét és 10-dikét is ezen városban tölteni, itt is minden nézésreméltó tárgyakat szemügyre venni, innét Chropinba a' Hertzegi ménesnek meglátására is kimenni, 's végre 11-dikben útját Hraditson által *Holitsch* felé venni, itt meghálni, 12-dikben *Koptšanyba* menni, ott a' szép maglovakat, kantzákat, és tsikókat megszemlélni, *Gödingben* a' Császári ménesnek 2-dik osztályát hasonlóképpen megnézegetni méltóztatott ő Cs. Fő Hertzegsége, 1 órakor a' Hertzeg *Lichtenstein Eisgrub* nevű

kastélyába érkezett; itt a' Hertzegnél ebédelni 's azután a' párkban lévő Török torony környékén egy igen nagy vad-disznó vízi-vadászatra menni, 's ott a' vadászatban egy igen szépen felékesített vadászajón maga is részt venni méltóztatott, a' hol estvére a' kastély mellett lévő szép narants és tzitromfás vidék, a' Muzsák' temploma, a' Török torony, és sok egyébféle épületek, 's hidak gyönyörűségesen megvilágosítottak.

„Oktober' 13-dikan és 14-dikén az építési mesterségnek mindenféle miveivel 's természeti ritkaságokkal gazdag Hertzegi birtokokat megnézegetni, 's ismét vaddisznóknak 's Szarvasoknak vadászására menni méltóztatott ő Cs. Fő Hertzegsége. —

„Oktober' 15-dikén innét Felspergen által Béts felé vissza indulván, 's a' Hertzegtől kísértetvén ezen útjában is többféle nevezetes tárgyakat szemügyre venni méltóztatott. A' hol ő Cs. Fő Hertzegsége ezen útjában elment, mindennütt az örvendező lakosok áldása által fogadtatott 's kísértetett. Nem tsak a' helységek' tisztviselői, hanem a' lakosok is, innepi ruhájokba öltözkkdvén, nagy számmal kísérőihez tsatoltak lóháton és szekerekben magokat, 's úgy kísérték egy határtól a' másikig.“

B é t s.

Méltóságos *Hudelist Josef* Cs. Kir. Valóságos Státus és Conferentziális Tanácsos Ur, a' Sz. István Magyar Királyi Rendje Kommandátori keresztese, a' Polgári megtiszteltetés Rendje' keresztjének birtokosa, 's több külső Országi Rendeknek nagy és Kommandátori keresztese, 's a' Mária Therésia Rendjének Kinstármestere, e' hónap' 21-dikén, életének 60-dik esztendejében estvéli 8 órakor, gutaütésben, a' halotti Szentségekkel való élés után, meghalálozott. A' boldogült, hazájára nézve Karinthiai születésű úr volt.

Magyarország' nevezetesebb városai-
ban Oktoberben ekképpen volt a' gabo-
nának piatzi árra:

14. Budán buza 4—4 $\frac{2}{3}$ fl. — ele-
gyes 3 fl. — árpa 2 fl. 20 kr. — zab 1
fl. 40 kr. — kukoritza 3 fl. 20 kr.

13. Pesten: buza 3—4 $\frac{1}{4}$ fl. — ele-
gyes 2 fl. 40 kr. — ro's 1 fl. 40. kr. —
árpa 2 fl. — zab 1 fl. 28 kr. — kuko-
ritza 2 fl. 32 kr.

9. Temesvárott: buza 2 $\frac{1}{3}$ —3 fl. —
elegyes 2 fl. — ro's 1 fl. 52 kr. — árpa
1 fl. 15 kr. — zab 1 fl. 15 kr. — ku-
koritza 2 fl.

10. Baján: buza 3 fl. 20 kr. — ele-
gyes 2 fl. 20 kr. — ro's 1 fl. 40 kr. —
árpa 1 fl. 20 kr. — zab 1 fl. 10 kr. —
kukoritza 3 fl. 20 kr.

14. Földváron: buza 4 fl. — elegyes
2 fl. 45 kr. — ro's 1 fl. 51 kr. — árpa
2 fl. — zab 1 fl. 30 kr.

13. Pétsen: buza 3 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{2}{3}$ fl. — ele-
gyes 2 fl. 45 kr. — ro's 2 fl. 15 kr. —
árpa 2 fl. 6 kr. — zab 1 fl. 30 kr. —
kukoritza 3 fl.

15. Komáromban: buza 4 fl. 27 kr.
— elegyes 3 fl. 21 kr. — ro's 2 fl. 15
kr. — árpa 2 fl. 21 kr. — zab 1 fl. 33 kr.

14. Győrött: buza 4—5 fl. — ele-
gyes 3 fl. 15 kr. — ro's 2 fl. 30 kr. —
árpa 2 fl. 15 kr. — zab 1 fl. 36 kr. kukoritza 2 f.

14. Szegedinen: buza 3 fl. 30 kr. —
elegyes 2 fl. 30 kr. — ro's 2 fl. — árpa
1 fl. 30 kr. — zab 1 fl. 15 kr. — ku-
koritza 2 fl.

13. Nagy-Szombathban: buza 4—
4 $\frac{1}{2}$ fl. — elegyes 3 fl. 9 kr. — ro's 2 fl.
48 kr. — árpa 2 fl. 18 kr. — zab 1 fl.
36 kr. — kukoritza 3 fl.

16. Veszprémben 4—5 fl. — elegyes
3 fl. — ro's 2 fl. 30 kr. — árpa 2 fl. 15
kr. — zab 1 fl. 15 kr. — kukoritza 3 fl.
30 kr.

14. Mosonyban: buza 4 $\frac{3}{4}$ —5 $\frac{1}{2}$ fl. —
elegyes 2 fl. 36 kr. — ro's 2 fl. 24 kr.
— árpa 1 fl. 54 kr. — zab 1 fl. 42 kr.
— kukoritza 4 fl. 30 kr.

A' Német Szövetségi ármáda' felosztásának laistromas

Szakasz ármádák.	Szövetségi Státusok.	Részek 100-tól.
I.		
II. és III.	Austria	94822
IV. és V.	Pruszszia	79234
VI.		
VII.	Bavaria	35600
VIII.	Szakszoniai Királyság	12000
	Württemberg	13955
	Baden	10000
	Hohenzollern-Hechingen	145
	Sigmaringen	356
	Lichtenstein	55
	Churhessen	5400
	Hassiai Nagyhertzezség	6195
	Luxemburg	2141
	Nassau	3028
	Sachsen-Weimar	2010
	Gotha	1857
	Koburg	800
	Meinungen	544
	Hildburghausen	297
IX.	Anhalt-Dessau	529
	Bernburg	370
	Köthen	325
	Swarzburg-Sondershausen	451
	Rudolstadt	539
	Reusz, öregebb Linea	223
	ifjabb Linea	522
	Hessen-Homburg	200
	Frankfurt	479
	Hannovera	13054
X.	Holstein	3600
	Braunschweig	2096
	Mecklenburg-Schwerin	3580
	Strelitz	718
	Oldenburg	2178
	Waldeck	519
	Schaumburg-Lippe	240
	Lippe-Detmold	691
	Lübeck	407
	Brema	485
Hamburg	1298	
	Summa	300943

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Méltóságos Otsay Balogh Péter, Cs. K. Valóságos Titkos Tanácsos, a' Septemvirális Tábla Assessora, N. Zolyom Vármegye Fő Ispánnya, 's Magyarországon az Augsburgi Evang. Hiten lévő Egyházak és Oskolák' Fő Inspektora ő Excellentiája, N. Nograd Vármegyében helyheztetett Bagyomi jószágában, a' folyó Oktober' 16-dikán, életének 71-dik esztendejében, gutaütésben kimúlt a' világból.

Ez a' Státus' valóságos nagy embere, hite sorsosainak sok tekintetben különös gyámolatója, meghalásának napján reggel még vidáman költ-fel nyoszolyájából, maga magát megborotválta, és fruhstukolt — de nem soká valami nehézségét tapasztalván nyelve' mozgásának, arra a' körüllettelévőket figyelme-tesekké tette, ezek az ő bal ábrázatján valami rángatást vettek észre, a' beteg- get ágyára vitték, de már ekkor csak da- dogott, 's déltájban örökre elhalgatott.

* *

Nemes Fejér Vármegyének nemes gondolkodású tagjai látván, hogy a' Pesti Magyar theatrom még tsak majd, jó idő múlva állhat-fel, arra in- dította őket a' nemzeti buzgóság, hogy Székes Fejérváron theatromot állítsanak- fel, 's ennek fennállhatása' fundamen- tomának megtételét magok fundálják- meg. Az első játékokkal, Oktober' 11- dikén a' Felsőcséreg Urunk' ditsősséges ne- ve' napja' *Octaváját* inneplették, ily czím alatt: *A' Szövetségesek' diadal- ma.* Szerzette *Tokodi János.* A' jád- zószín szepen meg volt világositva; kö- zéphen az I-ső Ferentz' képe diszeske- deit, 's előtte aranyaklátszó edényben

áldozat' tűzö égett. A' jádzók ezen el- ragadó éneket: *Tartsd-meg Isten Ki- rályunkat!* a' buzgó gyülekezettel egy- gyütt szépen elzengedezték. Egy Génus az ő Felsőcséreg képe' fejét borostyánnal meg- keszoruzta. Ezt dob 's trombita harso- gás 's a' közönség' Eljen kiáltásai kö- vették, 's kevés szünet után az egygyik jádzó úr a' közönség' elejébe kiállván egy érzékeny beszédet tartott nagy fellel- kesüléssel. Valamint az előadás, úgy ma- ga a' Beszéd is, mint itt alább láthatni, szép és buzdító volt. Az egészsznek di- tséretére elmeri mondani a' Pesti Hazai levelek' tudósítója, hogy a' jelen volt Fő Méltóságú Ürményi József Ország Bi- rájának és Ns. Fejér Vármegye Fő Ispá- nyának bölts itélete szerént, mind a' Jádzó személyeknek tökéletessége, mind a' Jádzóháznak díszessége, mind végre az öltözetek fényessége, a' legnagyobb re- ménységet; fellülhaladta.

A' mi ezen szép intézetnek eszközlő- it 's elősegítőit illeti, ezen tekintetben ugyan ezen tudósító úr által az itt meg- neveződő Jóltevők irattattak-be a' haza- fiui érdemek' templomának emlékezet- könyvébe, úgy mint: Tek. Polinberger József Assessor Ur, a' ki a' theatrumnak a' házat ingyen által engedte; Tek. Ko- losvári Pál Fő Biró Ur, a' ki az egész Intézetnek plánumát készítette, és fárad- hatatlanul szorgalmaztatta; Tek. Nagy Ignác Gen. Perceptor Ur, a' ki az aján- lásokat sürgette, és a' költségeket gon- dosan igazgatta; Tek. Bajzáth György Ur Első V. Notárius, a' ki mind költséggel, mind tanátslással a' Játékszínnek szebb izlésü készületét segítette.

Az elmondott Elő Beszéd e' volt. —

„A' nagy lelkűség, Hazafiui buzgó- ság; Nemes szív, az Édes Anyai nyelv- nek tüzes szeretete állította-fel ezen Sza- bad Királyi Városban e' Nemzeti Jádzó

színt: Valóban különös, és eddig nem érzett örömmel telik-el minden buzgó Hazafinak szíve, midőn látja, hogy éppen azon helyen, a' hol néhai Nagy emlékezetű ditső Királyaink több Századokig koronáztattak, és temetkeztek; a' hol a' Magyar Nemzetnek ditsősséges tettei hajdan leg inkább fényeskedtek; a' hol a' régi boldog időkről való emlékezet a' Hazafi szívet örömmel gerjeszti; a' hol ditső Eleink által véghez vitt dolgok, mint egy erővel is, emlékezetünkben megújítatnak, és követésre serkentenek, állfel egy Nemzeti Intézet, a' mellynek Fő célja az Édes Anyai nyelvünknek kimivelése, pallérozása, kiterjesztése.

„Valóban szent cél: mert csak a' nyelve által maradhat-meg a' Nemzet a' Nemzetek' sorában; csak a' Nyelv az igazi mértéke a' Nemzeti Culturának; csak a' Nyelv által neveltetik a' Nemzet; csak az által tétethetik fogyanatosan jó erköltsüvé, szorgalmatossá, szeretetre méltóvá, tudóssá, híressé, és hatalmassá: — mennyi ösztönök a' Nemzeti Nyelv mívelésére, és mind azon Intézeteknek, a' mellyek azt elő mozdítják, felsegállítására.

„Ti Nagy lelkű Hazafiak! és Kegyes Pártfogóink! megvoltatok erről győződve, midőn édes Hazánk oltárára áldozataitokat olly végre, hogy a' Nemzeti nyelv mívelésére egy Szín-Jáztó Társaság állittassék-fel, letettétek: Ezzel Hazafiúi buzgóságtoknak nagy, és követésre méltó példáját adtátok, a' mellyért még a' késő unokák is áldani fogják emlékezeteteket.

„Mi nagy Kegyességteknek méltó megköszönésére szavakat nem találunk:

tselekedettel fogjuk inkább háládatosságunkat megbizonyítani; azért szentül ígérjük, hogy egész erővel, igyekezettel, és iparkodással fogunk az általatok felvett Szent Czálnak elérésén munkálkodni, és szorgalmatosságunk, 's kötelességünk pontos teljesítése által a' köz várakozásnak megfelelni iparkodni.

„Csak azért esedezünk egész aláza-
tossággal, hogy erántunk szokott kegyes-
ségetekkel viseltetni, a' Társaságot ha-
talmatlan partfogástok alá venni, abban
állandóan megtartani, és ápolgatni méltó-
táztassátok.“

S z e p e s s é g.

Minékutánna Tekéntetes Nemzeti és Vitézlő Nozdrovitzi Nozdrovitzki György Ur sok Vármegyéknek érdemes Tagja, a' Királyi Koronához tartozandó Szepesi XVI Városok által elmúlt Pünkösd Havának 4-dik napján tartatott Gyűlésben a' Privilegiumnak foglalattya szerént ezen Tartománynak Grófságára (Comes Provinciae) újra választatott — ezen XVI Városokban is 3 esztendő elfolyása után, Hivatalokra való új választásnak ideje elérkezvén — e' végre Méltóságos Báró Nagy Szalatnyai Fischer Imre Királvi Administrator Ur fellyebb tisztelt Gróf Urat kiküldötte — ki is azon XVI Városokban lévő Hivataloknak ujjítását elmúlt Szent Mihály Havának napjaiban — a' közjönak és ezen XVI Városok Kormányozását illető Királyi Privilegiumnak fentartására 's ugyan ezen Városok teljes vigasztalására — el is végezte — melly alkalmatossággal több Hivataloknak ujjítása között e' következő Városok illy választást tettek:

B i r ó

1. Igló
2. Leibitz

Huszko András
Brüderlein Antal

P o l g á r m e s t e r

Köhler Márton
Hellner Tobiás

3. Várallya	Késmarsky Ignátz	Csont Tiberius
4. Olaszi	Roth György	Vitkovszky István
5. Bela	Duchon János	Koch János
6. Georgenberg	Schvartz György	Kosch Samuel
7. Lubló	Jabroczy Ferentz	Ichnatovits János
8. Felka	Blásy György	Barts Márton
9. Podolin	Schlitz Fabian	Klein Tamás
10. Poprad	Szolkovy Jakab	Frank János
11. Gnezda	Kschenzig János	Fuker Márton
12. Menhard	Meltzer Jakab	Emeritzky Jakab
13. Durand	Emeritzky Márton	Barts Mihály
14. Matheocz	Rabb Pál	Rehler János
15. Sztráza	Nits Jakab	Barts György
16. Ruzsqvinötz	Fábry András	Mager János.

J e l e n t é s.

Melly által közönségessé tétetik, hogy a' Csász. és Kir. Nagybányai fő Bányász Tisztség, és Kerületbéli Bányász Törvénysek részéről a' Regale Beneficiumoknak kiarendáltatása végett három egymást követő első Május 1819-dik esztendőitől fogva 1822-dik esztendőnek Aprilis hónapjának utolsó napjáig tartandó esztendőkre, vagy ha valaki találkozna, a' ki ezüst pénzbe az árendális summát lekötöni szándékoznék, hat esztendőkre, következő licitacionalis terminusok határozottak - meg, ugy mint:

Az Erdély Ország Kővár vidékében helyezettett Kapnikbányai Bánya helységre nézve tudni illik az alsó Handalban lévő Serháznak hozzá tartozandó Pálinka főző házzal, Kortszával és Mészárszékekkel egygyütt, nem különben a' felső három, és alsó két kő járásu lisztes Malmoknak, a' felső Handali fogadónak, Mészárszékeknek és Csapszék árendájának Licitatioja 1819-dik esztendőnek, Januarius hónapnak 4-dik napjára.

Továbbá ugyan azon Erdély Országban Belső Szolnok Vármegyében lévő Oláhláposi Uradalomhoz tartozandó Oláhlápos, Libothini, Batizpolyáni, Strim-

buli, Pojana, Meruluj, és Oláhláposbányi Helységek Kortszáinak, Mészárszékeknek, és Malmainak Licitatioja 1819-dik esztendőnek Januarius hónapnak 11-dik napjára.

Végre a' Nagybányai Nemes Szathmár Vármegyében helyezettett Királyi Fiscálitásbéli, ugy mint nevezetesen, Dobrovitzai, Oroszfalusi, Sándorfalusi, Pusztateleki, Nyegrefalusi, Laczfalusi, Györkefalusi, Surgefalusi, Felső- és Alsó-Fernezelyi, nem különben Bajfalusi Kortszák, Malmok, Mészárszékeknek, és Büdösköves-Ferdőnek Licitatioja 1819-dik esztendőnek Januarius hónapnak 20-dik napjára határozottatik, és az említett napokban reggeli 9 órakor az Concernens Aeconomicalis Cancelláriákban fog véghez vitetni, a' hol idő közben is az árendális Conditiokat és Vadium, vagy is Bánatbérnek mennyiségét hővebben megtudakolni lehet. Mind azok tehát, kiknek ezen árendákhoz kedvek volna, ezenel a' meghatározott napokban, Kapnikra, Oláhláposra, és Nagybányára, meghivattatnak.

A' Zsidók mindazonáltal a' felsőbb rendelkezésekhez képpent, minden árendából kizárattatnak.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
October' 23-dikán 235 $\frac{5}{8}$ — 24-dikén 234 — 26-dikán 235 $\frac{5}{8}$ — forintot.